

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Zuzany Ďurišovej a členiek JUDr. Aleny Priecelovej a JUDr. Zdenky Kohútovej, v právnej veci navrhovateľa **Mgr. P.**, bytom **T.**, 851 05 Bratislava, proti odporcovi **P.**, bytom **B.**, 903 01 Senec, o zaplatenie 30 000 Sk s príslušenstvom zo zmenky, na odvolanie odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 7. septembra 2006 č. k. 16 Zm 1995/04-35, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 7. septembra 2006 č. k. 16 Zm 1995/04-35 **m e n í** tak, že zmenkový platobný rozkaz vydaný Krajským súdom v Bratislave dňa 2. septembra 2004 pod č. k. 16 Zm 1995/04-7 v celom rozsahu **z r u š u j e**.

Odporcovi nepriznáva náhradu trov konania.

Odôvodnenie:

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom vyslovil, že zmenkový platobný rozkaz vydaný tamojším súdom dňa 2.9.2004 pod č. k. 16 Zm 1995/04-7 ponecháva v celom rozsahu v platnosti. Navrhovateľovi náhradu trov konania

nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predmetom sporu je nárok navrhovateľa z vlastnej zmenky, ktorú odporca ako zmenkový dlžník vystavil dňa 7. apríla 2001 v prospech jej prvého majiteľa JUDr. S. J., ktorý ju previedol indosamentom na navrhovateľa. Proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu podal odporca včas námietky, v ktorých namietal neopodstatnenosť uplatnenej pohľadávky z dôvodu splnenia záväzku, ktorý zmenka zabezpečovala, teda zánik kauzy. Odporca uviedol, že zmenka bola vydaná na zabezpečenie vyplatenia provízie vo výške 30 000 Sk za sprostredkovanie pôžičky vo výške 150 000 Sk od J. T., ktoré odporca potreboval na úhradu nákladov za zastupovanie jeho syna v trestnom konaní. Pri preberaní pôžičky u JUDr. J. si tento hneď vzal čiastku 25 000 Sk ako plnenie zo zmenky a 5000 Sk mu odpustil vzhľadom na výdavky u notára v súvislosti s notárskou zábezpekou na vrátenie pôžičky. Išlo o zmenku, ktorú napísal vlastnou rukou, keď jej text mu diktoval JUDr. J., ktorý po prevzatí peňazí zmenku roztrhal. Zmenku, z ktorej je uplatnený nárok, musel napísať JUDr. J. a dať mu ju podpísať spolu s ďalšími dokladmi. Navrhovateľ uviedol, že zmenku kúpil od JUDr. J. koncom apríla 2004. Manželka a syn odporcu ako svedkovia vypovedali, že boli u JUDr. J. spolu s odporcom, zmenka bola vystavená na zabezpečenie provízie z pôžičky a JUDr. J. si sumu 25 000 Sk vzal priamo z pôžičky a 5000 Sk odporcovi odpustil vzhľadom na jeho výdavky u notára. Uviedli však, že zmenku vystavil JUDr. J. a odporca ju len podpísal. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že JUDr. J. prevzal dňa 7. apríla 2001 zastupovanie syna odporcu, kedy s ním uzavrel príkaznú zmluvu o poskytnutí právnej pomoci a nároky z právneho zastupovania si zabezpečil zmenkou na 30 000 Sk, vystavenou a odporom podpísanou v ten istý deň. Po zmene vyhlášky o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb odporca odmietol predložené vyúčtovanie trov zaplatiť, preto JUDr. J. vypovedal plnú moc a upozornil odporcu, že ak trovy právneho zastúpenia nedoplatí, využije právo zo zmenky. Odporca odmietol zmenkovú sumu zaplatiť a JUDr. J. previedol zmenku indosamentom na navrhovateľa.

Súd dospel k záveru, že odporca nepredložil hodnoverný dôkaz, že plnil na zmenku. V konaní bolo preukázané, že záväzky odporcu z príkaznej zmluvy boli vyššie než čiastka, ktorú JUDr. J. zaplatil. Keďže iné relevantné námietky odporca

nevzniesol a dôvodnosť uplatnených námietok nepreukázal, súd ponechal zmenkový platobný rozkaz v celom rozsahu v platnosti.

Proti tomuto rozsudku podal odporca odvolanie z dôvodu, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci a na jeho zistenie nevykonal dôležité dôkazy. Zmenku, ktorú mu predložili na pojednávaní, videl prvý raz v živote, nevie, kedy ju podpísal. Zmenku, ktorú napísal vlastnoručne tak, že text mu diktoval pán J., vyplatil ešte pred termínom splatnosti 27. apríla 2001. Nevidí dôvod, prečo by v jeden deň mali byť vystavené dve zmenky, každá na 30 000 Sk, keď by bolo stačilo vystaviť jednu na 60 000 Sk. Žiada vypočúť pána T., ktorý mu na odporúčanie pána J. požičal dňa 27. apríla 2001 v kancelárii pána J. 150 000 Sk na úhradu trov právneho zastúpenia pánovi J., ktorý si za toto sprostredkovanie hneď zobral 25 000 Sk. Asi o rok neskôr ho pozval pán J., aby mu povedal, že sa zmenil predpis o odmeňovaní advokátov a žiadal doplatiť rozdiel cca 80 000 Sk. Ako dôchodca nemohol s takou požiadavkou súhlasiť. Nevie, prečo súd označil jeho manželku za nedôveryhodnú. V súvislosti s poskytnutou pôžičkou podal trestné oznámenie na pána T. aj J., lebo ho pripravili o celý majetok, keď za požičaných 150 000 Sk musel vrátiť 400 000 Sk a ešte žiadajú ďalších 250 000 Sk.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny. K veci uviedol, že koncom apríla 2004 kúpil predmetnú zmenku od JUDr. J. a následne si nárok z nej uplatnil na súde. Tým prestal byť dôležitý akcesorický vzťah, ktorý viedol k vystaveniu zmenky. Poukázal tiež na skutočnosť, že vo vyjadrení k námietkam odporcu nesprávne uviedol dátum prevodu zmenky 7.5.2001, ide o zrejmu chybu v písaní, pretože k prevodu zmenky rubopisom došlo koncom apríla 2004.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10a ods. 1 OSP) prejednal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 OSP na nariadenom pojednávaní podľa § 214 ods. 1 OSP a dospel k záveru, že odvolanie je opodstatnené.

Predmetom konania je nárok z vlastnej zmenky vystavenej odporcom dňa 7. apríla 2001 na zmenkovú sumu 30 000 Sk splatnú 7. mája 2001, ktorá bola indosovaná na navrhovateľa. V konaní nebolo sporné, že išlo o zabezpečovaciu zmenku, tvrdenia účastníkov sa však rozchádzali v tom, aký záväzok zmenka zabezpečovala a či je dôvodná námietka odporcu, uvedená v námietkach proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu, že dlh už zanikol splnením.

Podľa čl. I § 20 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. zákona zmenkového a šekového (ďalej aj „ZZŠ“: „Indosament po sročnosti zmenky má rovnaké účinky ako indosament pred sročnosťou. Ale ak bola zmenka indosovaná až po proteste pre neplatenie alebo po uplynutí lehoty na protest, má indosament len účinky obyčajného postúpenia.“

Podľa čl. I § 43 ods. 1 ZZŠ: „Ak nebola zmenka zaplatená, môže majiteľ pri sročnosti zmenky vykonať postih proti indosantom, vystaviteľovi a iným osobám zmenečne zaviazaným.“

Podľa čl. I § 44 ods. 3, veta prvá, ZZŠ: „Protest pre neplatenie musí byť urobený, ak ide o zmenku sročnú určitého dňa alebo v určitý čas po dáte vystavenia alebo po videní, v niektorý zo dvoch pracovných dní, nasledujúcich po dni sročnosti.“

V predmetnej veci išlo o zmenku „bez protestu“, ktorá podľa výpovede navrhovateľa aj pôvodného majiteľa zmenky bola indosovaná v apríli 2004. Z čl. I § 43 ods. 1 ZZŠ vyplýva, že protestovať je možné každú zmenku, aj keď to na zachovanie postihových práv nie je nevyhnutné, napríklad ak ide o zmenku označenú doložkou „bez protestu“ (*rovnako aj odborná literatúra, napr.: Jablonka, B.: Je možné prevádzať práva z každej zmenky indosamentom alebo cesiou. In: Bulletin slovenskej advokácie č. 2/2002, s. 24*). V tomto prípade teda doložka „bez protestu“ síce zbavuje majiteľa povinnosti zmenku protestovať, avšak aj pri takejto zmenke uplynutie lehoty na protest má rovnaký vplyv na indosáciu zmenky z pohľadu čl. I § 20 ods. 1 ZZŠ (*rovnako aj Rozsudok Vrchného súdu v Prahe zo dňa 25.01.2001 sp. zn.: 5 Cmo 645/2000. In: Soudní rozhledy č. 5/2001, s. 154*). Vzhľadom na to, že k prevodu práv zo zmenky indosamentom došlo až po uplynutí lehoty na vykonanie protestu pre neplatenie, indosament má účinky obyčajného postúpenia, t.j. cesie (čl. I § 20 ods. 1 ZZŠ v spojení s čl. I § 43 ods. 1 ZZŠ a čl. I § 44 ods. 3 ZZŠ). Z toho vyplýva, že zmenkovému dlžníkovi (odporcovi) zostali zachované všetky námietky voči novému majiteľovi zmenky (navrhovateľovi), ktoré mal proti jej predchádzajúcemu majiteľovi.

Odporca vo včas podaných námietkach vzniesol námietku nedlhu tvrdiac, že zmenkou zabezpečovaný záväzok už zanikol. Z výpovedí prvého majiteľa zmenky JUDr. S. J. pred súdom prvého stupňa vyplynulo, že zmenka bola vystavená v deň, keď JUDr. J. uzavrel s odporcom príkaznú zmluvu o poskytnutí právnej pomoci spočívajúcej v zastupovaní syna príkazcu pred orgánmi činnými v trestnom konaní.

Odvolací súd mal z nesporných tvrdení uvedených vo výpovedi JUDr. J. a odporcu za preukázané, že zmenka mala zabezpečovať vyplatenie odmeny v zmysle uzavretej zmluvy. Ďalej nebolo sporné, že odporca nemal dostatok finančných prostriedkov na zaplatenie odmeny, ktorá bola čiastočne splatná už do jedného mesiaca od podpísania zmluvy, t. j. do 7. mája 2001, teda v rovnakom termíne ako vystavená zmenka, preto mu bola poskytnutá pôžička vo výške 150 000 Sk, ktorú mu odovzdal p. T. v kancelárii JUDr. J. dňa 27. apríla 2001. Odporca z prijatej sumy vyplatil JUDr. J. 25 000 Sk za sprostredkovanie pôžičky a 30 000 Sk na odmenu za právne zastupovanie. Písomným dôkazom o zaplatení týchto súm odporca nedisponuje, pretože žiadne potvrdenie nedostal. Navrhovateľ však jeho tvrdenie nepopieral, naopak, potvrdil vyplatenie v príkaznej zmluve dohodnutej odmeny s tým, že problémy s platením nastali až po zvýšení odmeny oproti pôvodnej dohode v súvislosti s novou vyhláškou o odmenách a náhradách (bez uvedenia čísla, zrejme išlo o vyhlášku č. 163/2002 Z.z.), ktorú v takejto výške odporca odmietol platiť.

Vzhľadom na všetky okolnosti dospel odvolací súd k záveru, že neobstojí tvrdenie navrhovateľa, že zmenka mala zabezpečovať tieto zvýšené náklady, pretože zmenka bola jednak vystavená na sumu 30 000 Sk korešpondujúcu s pôvodnou odmenou podľa uzavretej príkaznej zmluvy, čomu svedčí aj dátum splatnosti 7. mája 2001, teda ešte v čase účinnosti vyhlášky č. 240/1990 Zb., kedy vôbec nebolo zrejmé, že sa odmena zvýši a odporca novú dohodu odmietne. Z uvedeného preto vyvodil, že zmenka bola vystavená na zabezpečenie odmeny podľa uzavretej príkaznej zmluvy, ktorú odporca pri prevzatí pôžičky dňa 27. apríla 2001 majiteľovi zmenky v rozsahu zmenkovej sumy vyplatil. Tým vyhodnotil námietku odporcu o nedlhu, resp. zániku kauzy ako dôvodnú.

Odvolací súd dodáva, že zabezpečovacia zmenka slúži na zabezpečenie spravidla iného kauzálneho právneho vzťahu. Obsah tohto zabezpečenia je daný dohodou účastníkov (v tomto prípade išlo o dohodu odporcu – vystaviteľa zmenky a prvého majiteľa – remitenta). V tomto prípade bol obsah zabezpečenia dohodnutý dohodou medzi prvým majiteľom zmenky – JUDr. J. a odporcom (odmena za právne zastupovanie podľa advokátskych predpisov účinných v čase uzavretia dohody). Nie je vylúčené, aby zmenka počas svojej existencie menila svoj účel, a teda aj obsah zabezpečenia. Pokiaľ má byť však obsah zabezpečenia zmenený, vyžaduje sa o tom

vždy vzájomná dohoda účastníkov (*rovnako aj odborná literatúra: Kovařík, Z.: Směnka jako zajištění. 1. vydání. Praha: C.H.Beck 2002, s. 11*). V tomto prípade však medzi odporcom a prvým majiteľom zmenky nedošlo k uzavretiu novej dohody o zabezpečení zmenky (resp. k zmene pôvodne uzavretej dohody), ktorá by mala zabezpečovať zvýšenú odmenu advokáta za poskytovanie právnej pomoci, ktorá sa zvýšila v dôsledku zmeny vtedajších advokátskych predpisov upravujúcich odmenu advokátov.

Vzhľadom na uvedené, keďže neboli splnené podmienky na potvrdenie, ani na zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, odvolací súd ho zmenil podľa § 220 OSP tak, že vydaný zmenkový platobný rozkaz zrušil v celom rozsahu.

V konaní úspešnému odporcovi nepriznal náhradu trov konania, pretože odporca sa jej vzdal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 12. marca 2008

**JUDr. Zuzana Ď u r i š o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: